

Programmabegroting 2026-2029 - integraal na besluitvorming

3 Beleidsbegroting: programma's

Bij het formuleren van de ambities, doelen en activiteiten is een keuze gemaakt in de onderwerpen op het gebied van de betreffende onderwerpen binnen de programma's. De gemeente is bijvoorbeeld ook verantwoordelijk voor reguliere taken, zoals toetsing, toezicht en handhaving van relevante wet- en regelgeving en beheer en onderhoud op diverse terreinen.

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

De gemeente Gouda streeft naar een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bedrijven, onderwijs en overheid (triple helix) maken zich sterk voor Leven Lang Ontwikkelen, waaronder meer hoger onderwijs in Midden-Holland. Samenwerking zorgt voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de zorg en bij bodemdaling, transport en logistiek. De relatie van mens met technologie is daarin de rode draad.

Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen op basis-, voortgezet en speciaal (voortgezet) onderwijs in Gouda en sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt om gelijke kansen te creëren. En actief werk maken van het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Uitvoeren Economische Agenda

Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de Economische Agenda 2025 - 2030 en wordt de regionale triple helix innovatieprojectenagenda voortgezet. Daarnaast wordt gewerkt aan acties uit het meerjarenprogramma binnenstad en het horecaconvenant.

2) Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen, inclusief groene schoolpleinen.

3) Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

Sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt en kansengelijkheid wordt bevorderd door het beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden. Daarom wordt ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid.

4) Doorontwikkelen Campus Gouda

Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Er wordt een bijdrage geleverd aan Leven Lang Ontwikkelen in de regio met een krachtig mbo en techniekonderwijs.

5) Terugdringen jeugdwerkloosheid

Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.

3.1.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Uitvoeren Economische Agenda

- Inzetten op aantrekkelijke werklocaties. Bijvoorbeeld met de 'schuifpuzzel' op Kromme Gouwe en Goudse Poort en het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe kantoren in de Spoorzone en de binnenstad (in lijn met de regionale Kantorenstrategie). Met regiogemeenten toewerken naar een gezamenlijk regionaal Omgevingsprogramma werklocaties.
- Ondersteunen van ondernemers richting een circulaire economie. Bijvoorbeeld door het uit te werken uitvoeringsprogramma circulaire economie en de inzet met het Groene Hart, ondersteuning van het Servicepunt Energietransitie Bedrijven en het opstellen van een integrale routekaart voor verduurzaming van bedrijventerreinen.
- Samen met regio Midden-Holland versterken van het imago Custom Made in Midden-Holland door ondernemers en sectoren (vooral technische maakindustrie) zichtbaar te maken en regionale samenwerking te bevorderen.
- Via accountmanagement en het organiseren van netwerkevenementen (zoals StartUp Gouda, ondernemersontbijt en bedrijvendag) stimuleren en ondersteunen van diverse ondernemersgroepen. Denk hierbij aan starters, innovatieve maakbedrijven en het grootbedrijf op diverse vlakken: communicatie en kennisdeling, netwerken, weerbaarheid, verduurzaming en starten in Gouda.
- Evalueren van het OndernemersFonds Gouda vanwege einde looptijd van het convenant eind 2026.

Doelstelling 2: Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

- Uitvoeren van het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 1e tranche Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2024 en 2e tranche IHP 2026-2030.
- Realisatie en oplevering van Integraal Kind Centrum De Ontdekkingsreizigers in Westergouwe.
- Inzetten op subsidiemogelijkheden, zoals in het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting van OCW en een pilot met alternatieve financiering binnen IHP2. En inzet op herontwikkeling van vrijvallende locaties.
- Waarborgen onderwijshuisvesting Internationale Schakelklas (ISK) en nieuwkomersonderwijs, met inzet op regionale solidariteit.
- Onderhouden en in stand houden van bruikleenscholen met actuele Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOPs).

Doelstelling 3: Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

- Samen met het onderwijs en de Gelijke Kansenalliantie de Goudse Onderwijsagenda blijven uitvoeren.
- Voortzetten van lessen in taal, rekenen en digitale vaardigheden om basisvaardigheden van Gouwenars te bevorderen. Voor moeilijk bereikbare inwoners is er via het taalhuis camouflageaanbod, waarmee laagdrempelig aangesloten wordt bij de leefwereld van inwoners. Bijvoorbeeld via Grip op Geld of cursussen via werkgevers. Ontwikkelen van een leven lang ontwikkelen (LLO)-collectief voor taal en geletterdheid.
- Verkennen of het concept familieschool passend is in het Goudse onderwijs. Dit gebeurt op basis van bevindingen van de pilot in Goverwelle, in samenwerking met drie basisscholen en de Brede School.
- Inzetten op een meer integrale aanpak van basisvaardigheden, waarbij oog is voor (signaleren en verwijzen) problemen met basisvaardigheden in bijvoorbeeld de aanpak schulden, armoede en re-integratie.
- Inzetten op signaleren van lage basisvaardigheden en doorverwijzen door professionals in onderwijs en kinderopvang via de gezinsaanpak. In samenwerking met de bibliotheek en Brede School/VvE-punt.
- Stimuleren van leven lang ontwikkelen, digitalisering en techniek, in nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door in te zetten op de doorlopende leerlijn techniek via Sterk Techniekonderwijs (STO) en Techkwadraat subsidies, met een belangrijke rol voor de Techniekwerkplaats.

Doelstelling 4: Doorontwikkelen Campus Gouda

- Bestendigen living lab zorg & technologie vanuit een fysiek en mobiel lab (zorg) en uitbreiden partners living lab bodem & technologie in samenwerking met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) en de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH).
- Doorontwikkelen innovatiecyclus op gebied van zorg & technologie, bodem & technologie en logistiek & technologie door uitvoering innovatietrajecten en challenges.
- Verbreden en doorontwikkelen LLO-aanbod Campus Gouda, met mbo-, hbo- en (werkveld)partners.
- Continuëren van samenwerking met regio, provincie en Economic Board Zuid-Holland rondom Human Capital Agenda middels het nieuwe deelakkoord (2025-2027). Daarnaast het versterken van de koppeling van de Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's) met maatschappelijke vraagstukken.
- Toewerken naar een abonnementenmodel Campus Gouda dat op termijn de financiële lasten gelijkmatig verdeelt tussen bedrijfsleven, onderwijs en lokale overheden (regio).

Doelstelling 5: Terugdringen jeugdwerkloosheid

- Implementeren en uitvoeren van de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk', die als doel heeft om jongeren beter te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behouden van werk.
- Uitvoering van een gezamenlijk regionaal programma (voorheen genaamd: VSV programma) gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en de overgang van school naar duurzaam werk. Doorstroompunten bieden jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar begeleiding terug naar school of naar werk. Dit gebeurt samen met nazorg naar werk vanuit scholen en preventieve begeleiding naar werk vanuit werk en inkomen.

- Versterken van de samenwerking met (arbeidsmarkt)partners in het nieuwe VSV programma, voortvloeiend uit de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk'.
- Dienstverlening aan jongeren implementeren in het nieuw te ontwikkelen regionale werkcentrum.

3.1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland dragen bij aan het vestigingsklimaat en versterken het economisch profiel van de regio. In 2026 wordt o.a. ingezet op: samenwerking met ondernemers en terreinbeheerders, ondersteuning van natuureducatie en participatieprojecten en op professionalisering van vrijwilligerswerk, wat bijdraagt aan werkervaring en sociale cohesie. Daarnaast wordt in 2026 ingezet op het versterken van de samenwerking met onderwijsinstellingen, bewonersplatforms en maatschappelijke organisaties. Via excursies, informatieavonden en participatiegroepen wordt kennisdeling gestimuleerd en bewustwording over natuur en duurzaamheid vergroot.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgelden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.1.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Aantal vestigingen per sector (top 5)	(CBS, Vestigingen van bedrijven; bedrijfstak, gemeente) https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/81575NED/table
Uitvoeren Economische Agenda	Samen met ondernemers en onderwijs gaat de gemeente Gouda aan de slag met de uitvoering van prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024 en de regionale innovatieprojectenagenda	Banen naar sector (top 5)	(Landelijk InformatieSysteem Arbeidsplaatsen (LISA), bewerkt door gemeente Gouda)
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	Energieverbruik onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Energieverbruik naar maatschappelijke sector) https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/publiekdienstverlening
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Het realiseren en onderhouden van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen	CO2-uitstoot onderwijs	(Regionale Klimaatmonitor, Rapportage CO2-uitstoot) https://klimaatmonitor.databank.nl/content/co2-uitstoot
Terugdringen laaggeletterdheid	Het terugdringen van laaggeletterdheid. Het bevorderen van kansengelijkheid door sterk onderwijs ontwikkeling van de basisvaardigheden op het gebied van taal, lezen en rekenen, en in toenemende mate digitale vaardigheden.	Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	Gemeente Gouda, sociaal domein
Doorontwikkelen Campus Gouda	Via Campus Gouda hoger onderwijs duurzaam aan Midden-Holland verbinden in samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties.	Aantal studenten	Gemeente Gouda, Campus Gouda
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Het terugdringen van de jeugdwerkloosheid in de periode 2022-2026 met 50 personen tot 209 jongeren (februari 2022: 259 jongeren) door een sluitende aanpak.	Aantal jongeren zonder werk tot 27 jaar	UWV

3.1.4 Wat gaat het kosten?

3.1.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	28.827	29.800	29.469	29.711
Baten	-9.212	-9.314	-8.650	-8.650
Saldo van baten en lasten	19.615	20.486	20.818	21.061
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-400	-350	-350	-271
Gerealiseerd resultaat	19.214	20.136	20.468	20.790

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	19.086	19.817	19.816	19.963
Autonome en administratieve ontwikkeling	-284	-94	240	532
Kadernota	384	384	384	280
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	29	29	29	15
Totaal	19.214	20.136	20.468	20.790

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.1.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
2.4 Economische havens en waterwegen	1.917	2.091	2.146	2.141
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	286	285	284	268
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	186	186	186	186
3.4 Economische promotie	1.563	1.559	1.559	1.591
4.2 Onderwijshuisvesting	10.794	11.083	11.224	11.573
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.869	5.281	5.419	5.301
Totaal	19.615	20.486	20.818	21.061

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen. Deze ambitie om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties, is vertaald in het Duurzaamheidsplan. Dit gaat over de thema's energietransitie, duurzame mobiliteit, verduurzaming lokale economie en het gemeentelijk vastgoed.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Een speerpunt komende periode is het klimaatbestendig inrichten van de gemeente, door onder andere verdere vergroening en goede afwatering, afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit en ruimte voor water maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen en toekomstbestendige bomen. Ook het inzetten op vasthouden, hergebruiken, infiltreren en vertraagd afvoeren van hemelwater helpt hierbij.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

De gemeente zet zich in voor een groener Gouda. Het bestaande groen krijgt gaandeweg meer kwaliteit, met kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente gaat door met het verbinden en uitbreiden van groene structuren.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

Extra impuls geven aan het verduurzamen van huizen en gebouwen om zoveel mogelijk energie te besparen. Het ontzorgen van inwoners en bedrijven en de opwek van duurzame energie stimuleren. Met aandacht voor gebouwbewonende diersoorten.

4) Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en blijft investeren in de verduurzaming van haar vastgoed, maar neemt wel meer tijd voor de uitvoering. Vanwege de druk op de gemeentelijke financiën in de komende jaren is de investering uitgesmeerd over een langere periode. Dat betekent dat de doelstelling om in 2030 tenminste 55% CO₂ te reduceren later in de tijd wordt gerealiseerd. Naast de verduurzaming neemt de gemeente maatregelen om de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen in de komende twee jaar te verbeteren.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Integraal en duurzaam investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de inrichting van de openbare ruimte. Ook de inzet voor de aanpak van de problematiek van bodemdaling wordt voortgezet. Beperken geluidshinder en verbeteren van de luchtkwaliteit vallen hier ook onder.

3.2.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

- Uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen en het realiseren van aparte afvoer van riool- en hemelwater. De gemeente houdt bij maatregelen voor het afvoeren van hemelwater de voorkeursvolgorde - vasthouden, hergebruiken, infiltreren en (vertraagd) afvoeren - aan.
- Voor het tegengaan van hittestress, droogte en wateroverlast stuurt de gemeente aan op het creëren van extra waterberging, minder steen en meer biodivers groen en toekomstbestendige bomen bij (nieuw)bouwontwikkelingen, op schoolpleinen, speelplekken, bij onderhoud, herinrichting en op bedrijventerreinen.
- Uitbreiden van ecologisch (maai)beheer, het voortzetten van de aanleg van natuurlijkvriendelijke oevers en het vergroten van bewustwording.
- Uitvoeren van het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad om de grond- en regenwateroverlast in de binnenstad te verminderen. Dit in samenwerking met het Kenniscentrum Bodemdaling & Funderingen voor kennisontwikkeling en informatievoorziening over de gevolgen van bodemdaling in combinatie met klimaatverandering. Via het Funderingsloket blijft de gemeente inwoners met advies en voorlichting op weg helpen bij funderingsonderzoek en -herstel.
- Uitvoeren van het Water- en Rioleringsprogramma, het Programma Groen Gouda, de Structuurvisie Groen en de verdiepende programma's voor Bomen en Biodiversiteit en de subsidieregeling groen-blauwe daken.

Doelstelling 2: Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

- Het uitvoeren van maatregelen om de biodiversiteit te verbeteren op basis van het Programma Groen: Biodiversiteit. Om dit te bereiken, stuurt de gemeente onder andere op het versterken van de groenstructuur, het verbeteren van het ecologisch beheer en het biodiverser inrichten van groengebieden.
- Samenwerken met waterschappen (waterkwaliteitsbeheerders) om waterkwaliteit te verbeteren.
- Ter ondersteuning van de woningisolatie een soortenmanagementplan (SMP) laten opstellen.
- Beleid opstellen voor natuurinclusief bouwen.
- Onderzoeken waar biodiversiteit en het beperken van geluidsoverlast & luchtverontreiniging gecombineerd kunnen worden.

Doelstelling 3: Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

- Uitvoeren Uitvoeringsstrategie energiebesparing en isolatie 2025-2032, met focus op (koop)woningen met energielabels D, E, F en G en energiearmoede. Inwoners worden geholpen door de inzet van energiecoaches en energieklussers, kleine energiebesparend maatregelen, een energieloket, meerjarige ontzorgingsaanpak voor woningisolatie en subsidies.
- Bij het toewerken naar (uiteindelijk) een aardgasvrije eindsituatie is aandacht voor de invloed van factoren zoals netcongestie, bodembescherming en geluid. Er wordt gestart met een wijkuitvoeringsplan aardgasvrij voor Plaswijck.
- Met bewoners voortzetten van onderzoeken naar de aardgasvrije warmteoplossing in Achterwillens en een deel van Kort Haarlem. Op basis van de uitkomsten met bewoners afspraken maken over het vervolg.
- Het stimuleren van de duurzame opwek met zon op daken en parkeerterreinen. Het ondersteunen van maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, gebouweigenaren, religieuze instellingen, MKB-ondernemers en kleine VvE's bij het verduurzamen en opweken van energie via het Duurzaamheidsfonds.
- Blijven ondersteunen van bewoners- en bedrijveninitiatieven via de SDO subsidieregeling.

Doelstelling 4: Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

- Conform de kaders van het Herstakkoord 2024 wordt het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd. De uitvoering richt zich op alle gebouwen in eigendom van de gemeente, exclusief de sport- en onderwijsgebouwen. Het Groenhovenbad wordt wel binnen deze aanpak aardgasvrij gemaakt.
- Bij de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is er aandacht voor de inpassing van nestgelegenheid voor gebouwbewonende diersoorten, zoals gierzwaluwen, vleermuizen en huismussen.
- Waar mogelijk zoekt de gemeente synergie met onderhouds- (MJOP) en toegankelijkheidsmaatregelen.

Doelstelling 5: Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

- In het Beheerplan Groot- en Vervangingsonderhoud (GOVO) bepalen de criteria toegankelijkheid en kwaliteit, naast drooglegging en technische staat, de beheeropgave. Met het budget uit het Bestuursakkoord worden ook het komende jaar meer straten aangepakt. Ook is in het GOVO extra budget gereserveerd voor het verbeteren van groenvoorzieningen bij ophogingsprojecten.
- Het meerjarig en gefaseerd herstellen van kwetsbare kademuren en andere kunstwerken, vanuit het GOVO.
- Het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (KOR_B) in de Binnenstad is het kader voor de projecten in de openbare ruimte die vanuit het Water- en Rioleringsplan en het GOVO worden uitgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld het herstraten en het opknappen van de Agnietenstraat en Nieuwe Haven.
- Beperken geluidshinder van wegen conform het VCP en Actieplan geluid. Inventariseren en zoveel mogelijk behouden van stille plekken; zo mogelijk samen met versterken biodivers groen. En met de uitvoering van het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen bijdragen aan betere luchtkwaliteit en minder geluidsoverlast.
- Het inzetten van een Goudse Schone Buurt Coach met als doel het bevorderen van het juist aanbieden van afval, het voorkomen van zwerfafval en het bewustmaken van inwoners over een schone buurt.

3.2.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel)	Het doel van de Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel) is het waarborgen van een veilige, duurzame en gezonde samenleving door middel van milieutaken zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering op ruimtelijke ontwikkelingen.
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	Klimaatadaptatie is belangrijk om Gouda toekomstbestendig te maken en de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor mens en dier. Naast het aanwezige groen in de stad, zijn de omliggende natuur- en recreatiegebieden van de Groenalliantie Midden-Holland hiervoor van groot belang. Deze gebieden dragen bij aan de vermindering van hittestress, geven inwoners van Gouda ruimte om verkoeling op te zoeken en fungeren mee in het totale wateropvangsysteem van de stad. Inwoners van Gouda recreëren onder andere in het Krimpenerhout, het Loetbos, Reeuwijkse Hout, Goudse Hout, 't Weegje, Twaalfmorgen, Oostpolder, Gouwebos en Elfhoeven. Concreet worden in 2026 quick wins uitgevoerd voor de biodiversiteit, wordt het beheer meer gericht op natuurwaarden, vindt onderzoek plaats naar verbetering van de waterkwaliteit, en wordt verkend hoe op kleine schaal duurzame energie kan worden opgewekt.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen en de rioolheffingen ter dekking van de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen en voor de werking van een adequaat rioolstelsel. Sinds de inwerkingtreding van de omgevingswet verzorgt de BSGR de heffing en invordering van milieulegges ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een dergelijke milieuvergunning.
Cyclus N.V.	De beleidsvoornemens voor 2026 richten zich op verdere stappen richting een circulaire economie en het behalen van de nationale recycledoelstellingen. Een ander belangrijk doel is om samen met de gemeente en andere partners het aantal dumpingen en bijplaatsingen van afval te verminderen en op die manier het straatbeeld en de leefbaarheid te verbeteren. Cyclus werkt ook nauw samen met gemeenten in Midden-Holland en andere regio's. In 2026 verwelkomt Cyclus een viertal nieuwe gemeenten aan het collectief. Deze gemeenten zullen ook aandeelhouder worden. De deelname vindt plaats na besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering.

3.2.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen in de stad. Ook het infiltreren, vasthouden en vertraagd afvoeren van water helpt hierbij.	Genomen maatregelen tegen effecten van klimaatverandering	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen in de stad. Ook het infiltreren, vasthouden en vertraagd afvoeren van water helpt hierbij.	Na een hevige regenbui blijft langer dan 2 uur water in de straat staan	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen in de stad. Ook het infiltreren, vasthouden en vertraagd afvoeren van water helpt hierbij.	Maatregelen willen nemen om overlast door hitte en water rondom woning tegen te gaan	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen		Schaduwplekken voor verkoeling tijdens een periode van warm weer	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit	De gemeente zet zich in voor een groener Gouda. Het bestaande groen krijgt gaandeweg meer kwaliteit, met kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente gaat beginnen met het verbinden en uitbreiden van groene structuren.	Groenbalans (inclusief percentage voor groen met waarde voor biodiversiteit)	Gemeente Gouda, Geovisia
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden		Hoofdverwarmingsinstallatie woningen (aardgas)	CBS, Regionale Klimaatmonitor: https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84948NED/
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Extra impuls geven aan het verduurzamen van huizen en gebouwen om zoveel mogelijk energie te besparen. Het ontzorgen van inwoners en bedrijven en opwek van duurzame energie stimuleren.	Gouds IsolatiePlan	
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Percentage bekende hernieuwbare energie	RVO, Regionale klimaatmonitor

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. De ambitie voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed wordt bijgesteld bij de actualisatie van de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed naar aanleiding van temporisering. Co-2 reductie wordt jaarlijks uitgedrukt.	Reductie van de CO2-uitstoot van de gemeentelijke vastgoedporteuille	Energiemonitor gemeente Gouda
Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte	Integraal en duurzaam investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de inrichting van de openbare ruimte. Ook de inzet voor de aanpak van de problematiek van bodemdaling wordt voortgezet	Ik vind mijn buurt goed/ slecht onderhouden	Stadspeiling

3.2.4 Wat gaat het kosten?

3.2.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	36.007	35.683	36.477	36.468
Baten	-37.002	-37.547	-37.186	-37.180
Saldo van baten en lasten	-995	-1.864	-708	-712
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-200	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.195	-1.864	-708	-712

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	-2.135	-1.715	-641	-644
Autonome en administratieve ontwikkeling	-331	-149	-67	-68
Kadernota	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	1.270	0	0	0
Totaal	-1.195	-1.864	-708	-712

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.2.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
7.2 Riolering	-3.483	-2.868	-1.626	-1.627
7.3 Afval	-2.291	-2.304	-2.390	-2.393
7.4 Milieubeheer	4.778	3.308	3.308	3.308
Totaal	-995	-1.864	-708	-712

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3 Wonen en leefomgeving

Ambitie

In Gouda kan iedereen prettig wonen en leven en dat wil de gemeente zo houden.

Een goede bereikbaarheid en betaalbaar woningaanbod voor elke doelgroep zijn daarvoor van belang. Er komen nieuwe woningen in Westergouwe, de Spoorzone en andere plekken in de stad. De norm is betaalbaar bouwen, natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, en aandacht voor duurzame mobiliteit.

De goede bereikbaarheid en centrale ligging zijn een onbetwistbare kracht van Gouda. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, wordt het Verkeerscirculatieplan (VCP) uitgevoerd. Met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad wordt autoluw. Het omgevingsbeleid biedt duidelijke richting en regelgeving voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Een toekomstbestendige woningvoorraad voor alle doelgroepen

De Woon(zorg)visie 2030 Gouda en de Regionale Realisatieagenda Midden-Holland van 2023 dienen als kader. Aanvullend is een regionale woonzorgvisie opgesteld. In 2026 maken Rijk, provincies en gemeenten verplicht een volkshuisvestingsprogramma. Hierin staat concreet hoeveel, waar en voor welke doelgroepen zij laten bouwen.

2) Actieve sturing op het woningbouwprogramma

Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie. Dit krijgt vorm in de Routekaart versnelling woningbouw.

3) Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan

Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. Voor een aantrekkelijk verblijfsklimaat in de binnenstad wordt zij gaandeweg autoluw.

4) Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. Ondernemers ondersteunen in de transitie naar schone en slimme logistiek.

5) Invoering van de Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om een (digitaal) gemeente dekkend omgevingsplan te maken. De dienstverlening aan bedrijven, organisaties en inwoners staat centraal bij uitwerking van de wettelijke instrumenten.

3.3.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad voor alle doelgroepen

- Sturen op de realisatie van voldoende woningen in het algemeen en de ontwikkeling van woon(zorg)concepten voor diverse doelgroepen in nieuwbouw en de bestaande voorraad, zoals de Gouwe Huse, Winterdijk 10 en Knarrenhof en Oudenhuis in Westergouwe.
- De regionale woonzorgvisie nader uitwerken en vertalen in het volkshuisvestingsprogramma dat Rijk, provincies en gemeenten verplicht moeten opstellen. In het programma staat concreet waar, hoeveel en voor welke doelgroepen woningen moeten komen.
- De nieuwe woonwetgeving vertalen in de Huisvestingsverordening. Ook wijzigingen in de woningtoewijzings-systeematiek opnemen.
- De bijdrage van woningcorporaties aan de volkshuisvestelijke doelstellingen is vastgesteld in de prestatieafspraken. De raamovereenkomst hiervoor loopt af. Gemeente en corporaties maken nieuwe afspraken over de samenwerking in aansluiting op het op te stellen volkshuisvestingsprogramma.

Doelstelling 2: Actieve sturing op het woningbouwprogramma

- Uitvoeren van de Routekaart versnelling woningbouw. Hierbij blijft de gemeente sturen op minimaal 33% sociale huur en 20% gereguleerde middenhuur of sociale koop bij nieuwbouw- en transformatieprojecten. In Westergouwe streeft de gemeente naar minimaal 33% sociale huur en minimaal 20% op gronden van de VOF, mits financieel haalbaar. Indien nodig en wenselijk vindt afdracht plaats aan het Fonds Betaalbaar Wonen.
- De Regionale Realisatieagenda Midden-Holland uit 2023 en de verwachte invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting gaan uit van een verhoging van het aandeel betaalbaar (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) naar 67%. Bijsturen van de woningbouwprogrammering van Gouda hierop.
- Exploitatietermijnen blijven vastleggen om betaalbare woningen zo lang mogelijk beschikbaar te houden voor de doelgroep. Ook blijven zoeken naar manieren om extra investeringen aan te trekken, waarmee voldoende betaalbare woningen kunnen worden gerealiseerd.
- Blijven uitgaan van natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen en passende duurzame mobiliteit bij nieuwbouw en transformatie. Daarvoor hanteert de gemeente het programma van eisen dat hoort bij het convenant klimaatadaptief bouwen en monitort zij de voortgang.

Doelstelling 3: Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan (VCP)

- Bij herinrichtingsprojecten de verbindingen voor fiets, openbaar vervoer en voetgangers optimaliseren op basis van het wensbeeld van het VCP. Op die manier delen van de drie regionale doorfietsroutes (Gouda-Alphen, Gouda-Bodegraven, Gouda-Rotterdam) realiseren.
- Voorbereiden en herinrichten van wegen conform het nieuwe 30 km/u. Dit betreft de Koningin Wilhelminaweg, Groenhovenweg, Hugo de Vrieslaan, Fluwelensingel en Blekerssingel en het herinrichtingsplan korte termijn voor de Nieuwe Veerstaal. Verbeteren van de overstekbaarheid van de Goudse Houtsingel en van de Rotterdamseweg door een keerlus voor vrachtverkeer ter hoogte van de Schielandse Hoge Zeedijk.
- Voorbereiden van de realisatie van capaciteitsverhogende maatregelen op de N207/N457 (Westergouwe), de Burgemeester Janssingel/Van Reenensingel (Spoorzone) en de kruising Goudkade-Industriestraat. Voortzetten lobby voor een OV-hub/ station voor een duurzame ontsluiting van Westergouwe.
- Uitwerken van het omgevingsprogramma parkeren in diverse nieuw op te stellen wijkmobiliteitsplannen, passend binnen het Verkeerscirculatieplan. Realiseren van een dynamisch parkeersysteem op strategische locaties om verkeer naar de beschikbare parkeercapaciteit te leiden.
- Opstellen van een Voortgangsrapportage VCP 2025 met stand van zaken rond de projecten en indicatoren.
- Regionaal Verkeers- en Vervoerplan en Regionaal Programma Verkeersveiligheid met regiogemeenten uitvoeren.

Doelstelling 4: Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

- Het gestaag uitbreiden van het aantal openbare laadpunten voor personenauto's. Met regiogemeenten werken aan beleid voor snelladen en laadmogelijkheden voor logistiek.
- Stimuleren van de inzet en het gebruik van deelvervoer door uitvoering van het beleidskader uit 2023. Hierbij aansluiting zoeken bij herinrichtingsprojecten.
- Uitvoeren van het flankerend pakket aan maatregelen om ondernemers te ondersteunen in de transitie naar schone en slimme stadslogistiek. Samenwerken met Campus Gouda om logistieke vraagstukken van ondernemers gezamenlijk op te pakken.
- Een depot realiseren voor hergebruik van materialen voor het onderhoud van de openbare ruimte.

Doelstelling 5: Invoering van de Omgevingswet

- Ervaring opdoen met de nieuwe kerninstrumenten, zoals thematische en gebiedsprogramma's en buitenplanse omgevingsplanactiviteitsvergunningen. De organisatie blijven opleiden in de nieuwe manier van werken en regelgeving onder de Omgevingswet.
- Gaandeweg opbouwen van het gemeentedekkend omgevingsplan nieuwe stijl via gebieds- en thematische wijzigingsbesluiten. Voorbereiding wijzigingsbesluit voor het gebied Goverwelle.
- Monitoren van de effecten van de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Evalueren van het proces van het thematische wijzigingsbesluit Bodem technische zaken.

3.3.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT deel)	Het doel van de Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT-deel, oftewel Bouw- en Woningtoezicht) is het waarborgen van de veiligheid, kwaliteit en naleving van bouwvoorschriften in de regio. Dit omvat taken zoals het verlenen van bouwvergunningen, het controleren van bouwprojecten, en het handhaven van bouw- en woningregelgeving.
Grondbank RZG Zuidplas	De grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van een effectieve realisatie van de in de Herijkingsstudie en de Visie Ruimte en Mobiliteit voor het rechtsgebied geformuleerde ruimtelijke en sectorale doelstellingen.
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de standplaatsgelden ter dekking van de kosten voor de exploitatie van woonwagenterreinen. De BSGR verzorgt ook de heffing en de invordering van de leges omgevingsvergunning/ fysieke leefomgeving ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van een dergelijke vergunning.
Coöperatie Parkeerservice U.A.	Het doel van Coöperatie Parkeerservice U.A. is het ondersteunen van gemeenten bij het efficiënt beheren en handhaven van parkeerbeleid. Dit omvat het aanbieden van diensten zoals parkeerhandhaving, het beheren van parkeerfaciliteiten, en het ontwikkelen van innovatieve parkeeroplossingen om mobiliteit en bereikbaarheid in stedelijke gebieden te verbeteren.

3.3.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Een toekomstbestendige woningvoorraad	Het zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met aanbod voor elke doelgroep. Door het uitvoeren van de eind 2020 vastgestelde Woon(zorg)visie. Samen met andere betrokken partijen en in samenspraak met de buurt.	Eigendomsvormen, met uitsplitsing naar corporatiehuur, particuliere huur en koop.	(CBS, Voorraad woningen) https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82900NED/
Een toekomstbestendige woningvoorraad	Het zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met aanbod voor elke doelgroep. Door het uitvoeren van de eind 2020 vastgestelde Woon(zorg)visie. Samen met andere betrokken partijen en in samenspraak met de buurt.	Eigendomsvormen op wijkniveau, met uitsplitsing naar middenhuur en betaalbare koop (WOZ-waarde < 325.000)	(CBS/WSW, Lokale Monitor Wonen) https://www.waarstaatje-gemeente.nl/dashboard/dashboard-lokalemonitor-wonen
Actieve sturing op het woningbouwprogramma	Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie.	Alternatieve woonvormen	Monitor ouderenhuisvesting: https://55plus.datawonen.nl/jive [geclusterde woonvormen]
Actieve sturing op het woningbouwprogramma	Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie.	Aantal nieuwbouwwoningen en overige toevoegingen (o.a. transformatie)	Waarstaatje-gemeente.nl / CBS voor historische ontwikkeling, Planregistratie Wonen voor toekomst
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maakt zij autoluw.	Intensiteiten gemotoriseerd verkeer (stadsbreed)	Gemeente Gouda, periodieke verkeerstellingen
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maakt zij autoluw.	Aantal (ernstige) verkeersslachtoffers	Geregistreerde verkeersongevallen (Viasat)
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. En de komst van een distributiehuis.	Vervoerwijzekeuze (marktaandeel fiets en OV)	CBS ODin, Onderzoek verplaatsingen in Nederland
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. En de komst van een distributiehuis.	Laadpalen en waterstof tankvoorzieningen	RVO, Regionale Klimaatmonitor

3.3.4 Wat gaat het kosten?

3.3.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	73.920	57.464	56.716	67.524
Baten	-32.397	-19.466	-19.402	-29.504
Saldo van baten en lasten	41.523	37.998	37.314	38.020
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-8.466	-3.296	-1.016	-966
Gerealiseerd resultaat	33.057	34.702	36.298	37.054

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	32.270	34.319	35.804	36.387
Autonome en administratieve ontwikkeling	937	527	638	811
Kadernota	-146	-183	-183	-183
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-2	38	38	38
Totaal	33.057	34.702	36.298	37.054

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.3.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.517	940	1.489	1.649
2.1 Verkeer en vervoer	22.329	22.578	23.105	23.738
2.2 Parkeren	1.025	1.079	1.073	1.046
2.5 Openbaar vervoer	99	98	96	95
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.661	7.087	7.131	7.127
8.1 Ruimtelijke ordening	4.551	4.440	3.281	3.281
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-24	-24	-24	-24
8.3 Wonen en bouwen	4.365	1.799	1.163	1.108
Totaal	41.523	37.998	37.314	38.020

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4 Sociaal domein

Ambitie

De ambitie is een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur, talent of beperking. Dit betekent dat de gemeente de juiste zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houdt voor Gouwenaars die dit nodig hebben. Ook is er meer aandacht voor armoede en schuldhulp.

Om mee te kunnen doen in de samenleving moeten mensen kunnen beschikken over bestaanszekerheid. Daarom worden gezinnen met een laag inkomen die dat nodig hebben ondersteund met specifieke aandacht voor kinderen.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Iedereen kan meedoen in een inclusieve en sociale stad

Een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur.

2) Inzetten op kansengelijkheid

Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.

3) Passende zorg en ondersteuning

Passende zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouwenaars die dit het meest nodig hebben.

4) Integrale dienstverlening sociaal domein

De dienstverlening op het gebied van jeugd, wmo en werk en inkomen is integraal en gaat uit van de menselijke maat. Dienstverlening wordt continu verbeterd.

3.4.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Iedereen kan meedoen in een inclusieve en sociale stad

- Samen met de stad werken aan een nieuwe visie op het sociaal domein. Als onderdeel hiervan gaat de gemeente in ieder geval in gesprek met vrijwilligers, vrijwilligersorganisaties en partners over de ondersteuning aan vrijwilligers.
- Met de extra rijksmiddelen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd investeren in de sociale basis op de terreinen jeugd/jongeren, volwassenen/ouderen en versterking wijken.
- Vanuit diverse lokale en landelijke programma's (maatregelenpakket sociaal domein, Gedeelde Zorg, Hervormingsagenda Jeugd) wordt er een groter beroep gedaan op ondersteuning in de sociale basis. Daarom versterkt de gemeente in 2026 de sociale basis in Gouda met behulp van de nieuwe subsidieregeling Versterken sociale basis.
- Bijstandsgerechtigden die niet kunnen werken helpen om te gaan participeren. Spoor 1 van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans biedt de mogelijkheid tot meer maatwerk voor de groep voor wie werken niet passend is.
- Het Werkcentrum Midden-Holland is per 2026 operationeel. Verschillende arbeidsmarktpartners werken daarin samen om werkzoekenden, werkenden en werkgevers hulp te bieden bij al hun ondersteuningsvragen op het gebied van werk, scholing en/of ontwikkeling.

Doelstelling 2: Inzetten op kansengelijkheid

- Uitvoering geven aan verschillende onderdelen van het nieuwe beleidskader Armoede en Schulden. Zoals extra inzet op communicatie om zo het gebruik van de tegoedbonnen voor sport en cultuur op de Rotterdampas en het volwassenentegoed te vergroten, extra inzet op de coaching en nazorg van cliënten van schuldhulpverlening en het zoveel mogelijk voldoen aan de verschillende onderdelen van de basisdienstverlening schuldhulpverlening.
- De aanpak Jongerenperspectief wordt vaste praktijk. En onderzoeken of en in hoeverre de aanpak kan worden uitgebreid naar andere doelgroepen. De bijbehorende financiële consequenties worden in kaart gebracht.
- Terugdringen van vermijdbare gezondheidsachterstanden, vooral bij ouderen en jeugd via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In 2026 ligt de focus op het verstevigen van de ketenaanpakken, monitoring en borging van de ingezette aanpak en het voorbereiden van de meerjarige doorontwikkeling vanaf 2027.

Doelstelling 3: Passende zorg en ondersteuning

- Uitvoering geven aan de maatregelen uit het rapport van Berenschot en het aanvullende maatregelenpakket jeugdzorg. Deze maatregelen zijn erop gericht om de zorg betaalbaar en beschikbaar te houden voor de meest kwetsbare inwoners.
- Maatwerk bieden aan inwoners met een bijstandsuitkering, die mantelzorg krijgen of verlenen. Hiervoor komt met de Participatiewet in Balans (spoor 1) meer ruimte. Zo kan iemand tijdelijk inwonen bij een inwoner met een intensieve zorgbehoefte, ook als die geen familie is, zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitkering.

Doelstelling 4: Integrale dienstverlening sociaal domein

- Het implementeren van de maatregelen die volgen uit de toekomstverkenning Promen in 2025.
- Het vestigen van het juridisch loket in Gouda, en in samenwerking met sociale advocatuur en sociaal raadslieden organiseren van gezamenlijke spreekuren in Gouda, met als doel de toegang tot en het verbeteren van de rechtsbescherming in Gouda. (infographic)

3.4.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Promen	Promen geeft uitvoering aan de (voormalige) Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast voert Promen re-integratieactiviteiten uit voor inwoners met een Participatiewetuitkering.
Hecht	Hecht verzorgt dienstverlening op het gebied van gezondheid en preventie (o.a. jeugdgezondheidszorg, vaccinaties).
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	De BSGR verzorgt de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken van de gemeentelijke belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb).
Jeugd en Wmo	Realiseren van een doelmatig regionaal zorg- en ondersteuningsaanbod voor de inwoners van Midden Holland op het gebied van jeugd en Wmo (inclusief centrumtaken Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang). Het waarborgen van de kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het zorg- en ondersteuningsaanbod.

3.4.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Iedereen kan meedoen in een inclusieve en sociale stad	Een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur.	Het % inwoners dat zich thuis voelt in Gouda	Stadspeiling
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.	Het aantal uitgegeven Rotterdampassen (waarvan voor volwassenen en kinderen uit doelgroep minima)	Gemeente Rotterdam
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.	Het % kinderen met gezond gewicht	GGD Midden-Holland
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het aanpakken van financiële problemen en voorkomen van armoede door het structureel verbeteren van de positie van gezinnen en kinderen.	Het aantal verzilverde tegoedbonnen sport en cultuur op de Rotterdampas (2 per pas voor kinderen minima)	Gemeente Rotterdam
Passende zorg en ondersteuning	Passende zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouvenaars die dit het meest nodig hebben.	Het relatieve gebruik van aantal kinderen < 18 jaar van maatwerk jeugdhulp	Gemeente Gouda, Sociaal domein
Passende zorg en ondersteuning	Passende zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouvenaars die dit het meest nodig hebben.	De gemiddelde kosten per cliënt per jaar voor de maatwerkvoorziening Wmo	Gemeente Gouda, Sociaal domein
Integrale dienstverlening sociaal domein	De dienstverlening is integraal en gaat uit van de menselijke maat. Dienstverlening wordt continu verbeterd.	Het gemiddeld rapportcijfer voor de dienstverlening van de medewerkers van de gemeente (J, Wmo en weni)	Client Ervarings-onderzoeken Jeugd, Wmo en werk en inkomen
Integrale dienstverlening sociaal domein	De dienstverlening is integraal en gaat uit van de menselijke maat. Dienstverlening wordt continu verbeterd.	Het % inwoners dat weet voor welke hulp ze terecht kunnen bij de gemeente	Stadspeiling

3.4.4 Wat gaat het kosten?

3.4.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	189.439	181.023	174.684	173.007
Baten	-53.958	-48.184	-43.532	-43.532
Saldo van baten en lasten	135.481	132.839	131.152	129.475
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1.661	-250	-250	-199
Gerealiseerd resultaat	133.819	132.589	130.902	129.276

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	123.946	123.138	122.542	122.620
Autonome en administratieve ontwikkeling	1.805	1.777	1.847	1.363
Kadernota	4.733	4.343	4.622	3.153
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	3.336	3.331	1.891	2.140
Totaal	133.819	132.589	130.902	129.276

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.4.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.207	13.192	11.777	11.775
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	7.555	7.555	7.335	7.335
6.3 Inkomensregelingen	10.546	10.470	10.422	10.371
6.4 WSW en beschut werk	10.218	9.899	9.557	9.154
6.5 Arbeidsparticipatie	9.984	9.130	9.120	7.829
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.240	1.255	1.265	1.273
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	8.046	8.079	8.101	8.117
6.712 Begeleiding (WMO)	7.153	6.888	6.915	6.931
6.713 Dagbesteding (WMO)	2.268	2.268	2.268	2.268
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	2.558	1.887	1.887	1.887
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	2.703	2.619	2.594	2.594
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	17.942	17.316	17.525	17.556
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	1.102	1.101	1.101	1.101
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	1.524	1.524	1.524	1.524
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.402	5.402	5.402	5.402
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	124	124	124	124
6.791 PGB WMO	1.325	1.325	1.325	1.325
6.792 PGB Jeugd	1.037	1.037	1.037	1.037
6.811 Beschermd wonen (WMO)	19.118	19.281	19.281	19.281
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5.007	4.958	4.958	4.958
6.821 Jeugdbescherming	2.864	2.870	2.974	2.974
6.822 Jeugdreclassering	662	662	662	662
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	195	195	195	195
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	206	206	206	206
7.1 Volksgezondheid	3.412	3.513	3.513	3.513
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	83	83	83	83
Totaal	135.481	132.839	131.152	129.475

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Ambitie

Gouda is een bruisende en gezonde stad, waar het prettig wonen, opgroeien en recreëren is. Een stad met een rijk cultureel aanbod waar ruimte is voor verwondering en een unieke beleving.

De gemeente wil het culturele erfgoed van Gouda behouden, versterken en toekomstbestendig maken en haar archeologische verleden zichtbaar maken. Kansen die waterrecreatie biedt voor Gouda, aangrijpen.

Voor een aantrekkelijke en leefbare stad zijn cultuur en kunst een onmiskenbare schakel. Toegankelijkheid, een breed bereik en divers aanbod van kunst en cultuur is daarbij cruciaal.

Gouda is een gezonde stad met gezonde inwoners. Zowel lichamelijk als geestelijk. Sporten en bewegen is toegankelijk en dichtbij voor iedere Gouwenaar.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen

Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie. Het investeren in de verbinding van de historische as (Museum Gouda - Sint Jan – Stadhuis – de Waag) om de kracht van dit toonaangevende cultuurhistorische ensemble voor Gouda beter te benutten.

2) Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

Gouda is een unieke stad die veel te bieden heeft en om trots op te zijn. Daarom wil de gemeente datgene waar Gouda voor staat verder uitdragen en samen met partners, en inwoners als de ambassadeurs bij uitstek, werken aan versterking van het imago.

3) Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

Inzetten op het behoud, de maatschappelijke benutting en versterken van het cultuurhistorisch erfgoed en stimuleren van onderhoud. Inzetten op het behoud, de maatschappelijke benutting en versterken van het cultureel erfgoed, waaronder de ambachten, en het stimuleren van onderhoud. Het uitdragen en zichtbaar maken van de geschiedenis van Gouda, ook op archeologisch gebied. Het uitvoering geven aan de herbestemmingsplannen voor het Stadhuis en een nieuwe aanwijzingsronde voor monumenten.

4) Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector

Het stimuleren van een vernieuwend, interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenaars en bezoekers van buiten Gouda.

5) Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.

3.5.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen

- Doorvertalen van het omgevingsprogramma binnenstad (voorheen winkelvisie) naar een vernieuwd samenwerkings-/en uitvoeringsprogramma met de Samenwerkende Binnenstadondernemers Gouda (SBG).
- Intensiveren en ondersteunen (VVV, stadsmarketing etc.) van de samenwerking binnen de historische as om de kracht van Gouda als historische (binnen)stad beter te kunnen benutten.
- Uitvoeren van activiteiten van de horecavisie en het horecaconvenant, zoals verder inzetten op verduurzaming en opvolging geven aan de schouw van terrassen.
- Intensiveren van de samenwerking tussen retail, vastgoedeigenaren en de gemeente om leegstand te voorkomen. Er is aandacht voor kwetsbare plekken zoals de Kleiweg, de Markt, de Korte & Lange Groenendaal door hier de leegstandverordening toe te passen.
- Verbeteren van de doorvaarbaarheid via het elektrificeren van de brugbediening, specifiek voor het traject Reeuwijk-Gouda. En het verbeteren van de doorvaarbaarheid binnen Gouda.
- Als onderdeel van de intieme vaarroute de mogelijkheid verkennen om de bruggen in de Zeugstraat op te knappen via een subsidieregeling waarvoor de gemeenteraad reeds € 250.000 heeft gereserveerd.

Doelstelling 2: Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

- Uitvoering geven aan de merkstrategie door het merk Gouda naar verschillende beleidsstukken door te vertalen. Aandacht geven aan de verschillende domeinen ('Wonen & Leven', 'Vrije Tijd & Bezoeken', 'Ondernemen, werken & leren'). Daarnaast wordt de stadsmarketing in lijn gebracht met de merkstrategie.
- Om de duurzame ontwikkeling van recreatie en toerisme in stand te kunnen houden, wordt onderzocht of de huidige toeristische koers nog actueel is en past binnen de nieuwe merkstrategie en landelijke ontwikkelingen. De resultaten zijn onderdeel van een op te stellen strategie vrijetijdseconomie.
- De ingeslagen koers van het versterken van gemeentelijke evenementen wordt gecontinueerd. Daarnaast wordt onderzocht hoe de evenementen meer in lijn met de merkstrategie kunnen worden gebracht.

Doelstelling 3: Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

- Versterken van het taakveld erfgoed door erfgoedwaarden goed te borgen en door het erfgoedbeleid actueel te houden. De regeling Erfgoed & Duurzaamheid wordt uitgevoerd. De uitwerking van de Historische Lintenvisie wordt afgerond en de Archeologische Basiskaart wordt geactualiseerd. Ook komt er een nieuwe toekomstvisie op het omgevingsprogramma Erfgoed.
- De laatste tijdslagen van het Goudse erfgoed worden beter vertegenwoordigd in de monumentenlijst. Het meerjarige aanwijzingsprogramma naoorlogs- en Post-65 erfgoed wordt voortgezet, net als de aanwijzing van te beschermen archeologische monumenten
- Het verder doorontwikkelen van het archeologisch depot en voorbereiden op het publiekstoegankelijk(er) maken van het depot voor inwoners, belangenorganisaties en belangstellenden uit een groter publiek.
- Uitvoering geven aan de adviezen uit de beleidsevaluatie 2024 rondom erfgoed en verduurzaming, waaronder actualisatie van beleid. Verbeteren van de informatievoorziening vanuit de gemeente en proactieve kennisdeling over monumenten en beleid, waardoor monumenteneigenaren beter geïnformeerd zijn over regelgeving en subsidiemogelijkheden.
- Opstellen en uitvoeren plan van aanpak archeologie Stadswonen III-Westergouwe.
- Vernieuwen van de Welstandsnota, als toetsingskader voor de Adviescommissie omgevingskwaliteit (AOK).

Doelstelling 4: Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector

- Het stimuleren van een vernieuwend, interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur, passend bij de diversiteit aan Gouwenars en bezoekers buiten Gouda. Op basis van de in 2025 uitgevoerde tussenevaluatie van de Cultuurnota 2023-2027 en de opgedane ervaringen met het stimuleren van jongerencultuur kan de subsidieregeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling worden doorontwikkeld. De voorbereidingen voor de nieuwe nota worden opgestart.
- In 2025 zijn er voor Museum Gouda in het kader van het haalbaarheidsonderzoek scenario's ontwikkeld voor verbetering van de museumfunctie, inclusief verduurzaming en toegankelijkheid. Dit mede in het licht van de beperkte gemeentelijke investeringsruimte. In 2026 wordt, op basis van een te nemen raadsbesluit, een van deze scenario's nader uitgewerkt. Daarbij is ook oog voor de depotfunctie.
- In 2025 is in beeld gebracht wat er nodig is voor een duurzaam financieel toekomstperspectief van de Stichting Schouwburgcomplex. 2026 zal in het teken staan van de uitvoering de door de raad gegeven richting.
- Ter uitvoering van het door de raad vastgestelde collectieplan voor beeldende kunst in openbare ruimte ligt de focus op herstelwerkzaamheden, de implementatie van beleidsregels en het opstarten van verkenning van ontsluiting van de collectie.
- De restauratie en verbouwing ten behoeve van de herbestemming van het stadhuis. Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden krijgt de stichting de opdracht om het concept 'eigenzinnig samenleven' nader uit te werken met als doel meer maatschappelijke betekenis en een grotere publieke waarde te realiseren in de toekomst. Dit in samenhang met de cultuurhistorische as. Met de uitwerking van dit plan komt zicht op de exacte subsidiebehoefte voor de exploitatie van het stadhuis.
- Samen met gemeenten in de regio Midden-Holland wordt de inzet als stedelijke cultuurregio geconcretiseerd.

Doelstelling 5: Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

- Evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst tussen gemeente en SPORT•GOUDA. Die dienstverleningsovereenkomst loopt eind 2027 af. Daarbij hebben we oog voor de bedrijfscontinuïteit van SPORT•GOUDA, die door meerdere factoren meerjarig onder druk staat. We zetten in dit kader onder andere in op verduurzaming van het Groenhovenbad.
- Opstellen van een strategisch huisvestingsplan binnensportaccommodaties. Daarin wordt bepaald hoe op de middellange en lange termijn om te gaan met nieuwbouw, renovatie en afstoting.
- Starten met uitvoering van een 'sportcarrousel', waarbij de verhuizing van een aantal verenigingen gekoppeld wordt aan verduurzamingsmaatregelen.
- Realiseren van nieuwe sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte.
- In samenwerking met een klein aantal scholen uitwerken hoe meer bewegen een plek in de schooldag kan krijgen.

3.5.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	De natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie maken onderdeel uit van een groter groen recreatief netwerk en zijn van groot recreatief belang voor Gouda en haar directe omgeving. De Groenalliantie werkt aan goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden die bijdragen aan een actieve en gezonde samenleving. Voor de natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie betekent een groeiende aandacht voor een gezond leven dat er meer ruimte wordt gezocht voor fietsen en wandelen, voor meer avontuurlijke en sportieve vormen van bewegen en voor vormen van bezinning en ontstressen. Hiermee vergroot de bekendheid van de gebieden en wordt een bezoek aan de gebieden gestimuleerd. Om de toenemende drukte in de gebieden beter te spreiden, worden in 2026 de mogelijkheden onderzocht om de gebieden uit te breiden. Ook wordt er ingezet op de aanleg van thematische wandelroutes, uitbreiding van sport- en beweegvoorzieningen, en verbetering van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Zo dragen de gebieden bij aan een gezonde leefstijl en omgeving in Gouda.
Streekarchief Midden-Holland	SAMH bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de haven-, brug- en liggelden ter dekking van de kosten voor het beheer en onderhoud van de kademuren, aanlegplaatsen etc.
SPORT•GOUDA B.V.	Het doel van SPORT•GOUDA is het bevorderen van sport en beweging in de stad Gouda. Dit wordt bereikt door het beheren en exploiteren van sportaccommodaties, het organiseren van sportactiviteiten, en het stimuleren van sportdeelname onder inwoners van alle leeftijden, met als uiteindelijke doel een gezonde en actieve gemeenschap te ondersteunen.

3.5.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Aantal personen met een hotelovernachting	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Gemiddelde uitgaven per persoon per bezoek	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Aantal bezoekers attracties binnenstad (top 5)	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Leegstand binnenstad	Schouw Gemeente Gouda
Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda	Inzetten op het behoud en maatschappelijke benutting van ons cultuurhistorisch erfgoed en stimuleren van onderhoud. Het uitdragen en zichtbaar maken van de geschiedenis van Gouda, ook op archeologisch gebied.	Leegstand van rijksmonumenten	(Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed) https://inspectieoe.databank.nl/jive
Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector	Het stimuleren van ontwikkeling en herstel in de culturele sector is noodzakelijk. Om een interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenaren te realiseren en bezoekers te blijven trekken. Het cultureel bereik wordt verbreed door het uitvoeren van cultuurnota o.a. via het totstandbrengen van een innovatiefonds.	Tevredenheid culturele aanbod in Gouda	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector	Het stimuleren van ontwikkeling en herstel in de culturele sector is noodzakelijk. Om een interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenaren te realiseren en bezoekers te blijven trekken. Het cultureel bereik wordt verbreed door het uitvoeren van cultuurnota o.a. via het totstandbrengen van een innovatiefonds.	Percentage inwoners dat (vaak of soms) culturele activiteiten in Gouda bezoekt	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat minimaal één keer per week sport	Goudse Sportdeelname Index (jaarlijks)
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	Goudse Sportdeelname Index (jaarlijks)

3.5.4 Wat gaat het kosten?

3.5.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	25.455	23.206	23.184	22.704
Baten	-3.287	-2.885	-2.885	-2.885
Saldo van baten en lasten	22.168	20.321	20.299	19.820
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.705	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-3.148	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	20.725	20.321	20.299	19.820

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	20.085	19.637	19.616	19.137
Autonome en administratieve ontwikkeling	344	387	116	116
Kadernota	222	222	567	567
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	75	75	0	0
Totaal	20.725	20.321	20.299	19.820

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.5.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
2.3 Recreative havens	622	622	622	622
5.1 Sportbeleid en activering	8.366	8.379	8.296	8.319
5.2 Sportaccommodaties	230	236	229	-267
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.865	4.783	4.778	4.772
5.4 Musea	4.533	3.219	3.219	3.219
5.5 Cultureel erfgoed	843	595	669	669
5.6 Media	2.710	2.487	2.487	2.487
Totaal	22.168	20.321	20.299	19.820

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Ambitie

Alle Gouwenars moeten kunnen wonen en opgroeien in veilige, leefbare buurten en wijken. Binnen het programma Leefbaarheid en veiligheid wordt gewerkt aan een breed scala aan onderwerpen. Het gaat hierbij om zowel het voorkomen (preventie) als het bestrijden (repressie) van problemen variërend van ondermijning, drugscriminaliteit, jeugdcriminaliteit en -overlast tot mensenhandel en (woning)inbraken.

Veiligheid wordt mede bepaald door de sociale verbondenheid in de buurt en de situatie op straat, waar buurtbewoners elkaar kunnen aanspreken. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Toezicht en handhaving ondersteunen de uitvoering van het beleid.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

Ondermijning betekent dat criminelen legale middelen inzetten om op illegale wijze geld te verdienen. De gemeente wil voorkomen dat criminelen of criminele organisaties bewust of onbewust worden gefaciliteerd en kunnen investeren in de reguliere economie. Onder de ondermijningsaanpak vallen ook de aanpak op drugscriminaliteit, criminele families/netwerken en mensenhandel.

2) Daling van het totaal aantal High Impact Crimes en het aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

Het aantal woninginbraken is de afgelopen jaren flink afgenomen. Dit resultaat moet structureel vastgehouden worden. Er is daarnaast een duidelijk verschuiving gaande naar cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Het weerbaarder maken van inwoners en ondernemers hiertegen heeft de komende jaren prioriteit.

3) Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Veel van de veiligheidsvraagstukken in Gouda zijn verbonden met jeugdproblematiek. De gemeente wil snel inspelen op (criminele) trends en ontwikkelingen met verschillende doch samenhangende interventies.

4) Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

Hierbij ligt de focus op gezonde horeca, Bibob-toetsing en evenementenveiligheid. Gestreefd wordt naar een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

5) Voorkomen van polarisatie en radicalisering

Een groeiende groep Nederlanders voelt zich onzeker over de toekomst. Een deel keert zich af van politieke instituties en is gevoelig voor complotdenken en ander radicaal gedachtegoed. De gemeente wil voorkomen dat radicalisering en polarisatie uitmonden in criminele daden.

3.6.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

- Ondermijning wordt intensief aangepakt. Hiervoor worden preventieve en repressieve interventies gericht ingezet, zoals integrale controles op horecaondernemingen, (overlast)panden, bedrijventerreinen en illegale prostitutie. Signalen worden geanalyseerd en waar nodig integraal en in samenwerking met ketenpartners opgepakt. Daarin hebben naast drugscriminaliteit, mensenhandel en malafide bedrijvigheid ook andere vormen zoals zorgfraude en vastgoedfraude doorlopende aandacht.
- Dankzij een goede informatiepositie van de gemeente is er een beeld van en inzicht in criminele netwerken en kwetsbare branches in Gouda en kan informatie-gestuurd worden opgetreden.
- Effectieve en gerichte inzet van de mogelijkheden binnen de Wet Bibob en het hiermee verstevigen van de maatschappelijke weerbaarheid tegen ondermijning binnen gemeente Gouda.
- Inzet juridische capaciteit op handhaving op verschillende beleidsterreinen (ondermijning, jeugd, HIC, vergunningen) en voor het toenemende aantal beroeps- en bezwaarzaken en verzoeken op grond van de Wet Open Overheid.

Doelstelling 2: Daling van het totaal aantal High Impact Crimes (HIC) en aanpakken gedigitaliseerde criminaliteit

- Het weerbaar houden van de gemeentelijke organisatie tegen gedigitaliseerde criminaliteit.
- Het voorlichten van ondernemers en inwoners over gedigitaliseerde criminaliteit om hun cyberweerbaarheid te vergroten.
- De aanpak gericht op het structureel verminderen van het aantal woninginbraken en andere vormen van HIC wordt voortgezet. Waar nodig kan snel opgeschaald worden.

Doelstelling 3: Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

- Integrale aanpak die risico op crimineel gedrag, jonge aanwas en doorgroeiers in criminaliteit tegengaat en voorkomt. Hiervoor worden preventieve en repressieve interventies gericht ingezet. Indien nodig wordt een persoonsgerichte aanpak ingezet of vinden groepsgerichte interventies plaats, in samenwerking met ketenpartners.
- Inzet op Aanpak Schoolveiligheid (waaronder signaaloverleggen op scholen) ten behoeve van vroege signalering en voorkomen van jonge aanwas.
- Overlast wordt per hotspot-locatie aangepakt, met een escalatiemodel van preventie (bijv. door jongerenwerk) tot en met repressie (bijv. met samenscholingsverboden).
- Door inzet van jeugdhandhavers wordt meer contact gezocht met de jeugd op de vindplaatsen, ook in de nacht.

Doelstelling 4: Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

- De gemeente legt contact met de organisatoren van evenementen en ondernemers in de stad en faciliteert hen optimaal bij (vergunning)aanvragen.
- Investeren in de capaciteit op vergunningverlening rondom horeca en de juridische kwaliteitszorg.
- Versterken van de samenhang en samenwerking met partners zowel intern (in het bijzonder tussen de afdelingen Veiligheid en Wijken en Toezicht en Handhaving), als extern.
- Beleid en regelgeving worden waar nodig geactualiseerd. Er wordt verder geïnvesteerd in de professionaliteit en kwaliteit van de dienstverlening.

Doelstelling 5: Voorkomen van polarisatie en radicalisering

- Het structureel versterken van de cohesie in buurten en wijken door steun aan activiteiten die mensen met elkaar in contact laten komen.
- Voortzetten van de persoonsgerichte aanpak, waaronder advies en begeleiding.
- Uitvoeren van de aanbevelingen uit de fenomenenanalyse van 2024, met name door (1) inzet op deskundigheidbevordering en bewustwording ten aanzien van radicalisering en polarisatie binnen de gemeentelijke organisatie en bij externe partners, (2) verder versterken van het netwerk, het verkleinen van de voedingsbodem van en het bieden van tegenwicht aan radicalisering, (3) beter zicht krijgen op de online-ontwikkelingen en thematieken die verband houden met de fenomenen en (4) vergroten van de weerbaarheid van de jeugd.

3.6.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Hecht	Hecht verzorgt verschillende soorten dienstverlening op het gebied van veiligheid (o.a. Zorg- en Veiligheidshuis).
Veiligheidsregio Hollands Midden	De Veiligheidsregio Hollands Midden behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast realiseert het een gecoördineerde inzet van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en invordering van de leges voor de uitvoering van bijzondere wetten ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van een aanvraag en het verstrekken van bijvoorbeeld een terrasvergunning of het houden van een evenement.

3.6.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit	Voorkomen dat de onderwereld en de bovenwereld zich met elkaar vermengen. Onder de ondermijningsaanpak vallen ook de aanpak op: drugscriminaliteit, criminele families/netwerken en mensenhandel.	Integrale controles	Gemeente Gouda, team ondermijning
Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit	Voorkomen dat de onderwereld en de bovenwereld zich met elkaar vermengen. Onder de ondermijningsaanpak vallen ook de aanpak op: drugscriminaliteit, criminele families/netwerken en mensenhandel.	Signalen/casussen in ondermijning	Gemeente Gouda, team ondermijning
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes en een aanpak op gedigitaliseerde criminaliteit	Ingezette daling van het aantal woninginbraken voortzetten. Daarnaast meer focus op cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.	Woninginbraken	Tabellenboek politie
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes en een aanpak op gedigitaliseerde criminaliteit	Ingezette daling van het aantal woninginbraken voortzetten. Daarnaast meer focus op cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.	High Impact Crime	Tabellenboek politie
Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit	Afname van de jeugdoverlast op straat. Veel van de veiligheidsvraagstukken in Gouda kunnen hier direct aan gelinkt worden. Snel inspelen op (criminele) trends en ontwikkelingen.	Meldingen overlast jeugd	Tabellenboek politie
Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit	Afname van de jeugdoverlast op straat. Veel van de veiligheidsvraagstukken in Gouda kunnen hier direct aan gelinkt worden. Snel inspelen op (criminele) trends en ontwikkelingen.	Verwijzingen HALT	Gemeente Gouda, team Jeugd
Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen	Streven naar een goede balans tussen levendigheid, veiligheid en leefbaarheid. Focus op gezonde horeca, Bibob-toetsing en evenementenveiligheid.	Aan de exploitatievergunningen gerelateerde Bibob-toetsen	Gemeente Gouda, team bijzondere wetten
Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen	Streven naar een goede balans tussen levendigheid, veiligheid en leefbaarheid. Focus op gezonde horeca, Bibob-toetsing en evenementenveiligheid.	Verleende vergunningen voor horeca (exploitatievergunningen) en evenementen	Gemeente Gouda, team bijzondere wetten
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Steeds meer inwoners voelen zich (mede door corona) onzeker over de toekomst. Er is weinig vertrouwen dat het ook voor hen beter zal worden. Er is sprake van sluimerend onbehagen en onvrede. Een deel keert zich zelfs af van de samenleving en politieke instituties.	Netwerkgesprekken	Gemeente Gouda, team radicalisering & polarisatie
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Steeds meer inwoners voelen zich (mede door corona) onzeker over de toekomst. Er is weinig vertrouwen dat het ook voor hen beter zal worden. Er is sprake van sluimerend onbehagen en onvrede. Een deel keert zich zelfs af van de samenleving en politieke instituties.	Signalen/casussen	Gemeente Gouda, team radicalisering & polarisatie

3.6.4 Wat gaat het kosten?

3.6.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	12.574	12.566	12.554	12.491
Baten	-157	-157	-157	-157
Saldo van baten en lasten	12.417	12.410	12.397	12.334
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-44	-44	-44	0
Gerealiseerd resultaat	12.373	12.365	12.353	12.334

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	12.351	12.342	12.328	12.298
Autonome en administratieve ontwikkeling	-22	-20	-19	-8
Kadernota	44	44	44	44
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	0	0	0	0
Totaal	12.373	12.365	12.353	12.334

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.6.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.707	6.707	6.707	6.707
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.710	5.702	5.690	5.627
Totaal	12.417	12.410	12.397	12.334

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Ontwikkelingen in Gouda en de regio Midden-Holland hangen nauw met elkaar samen. Veel opgaven kunnen alleen regionaal worden opgepakt. Daarom wordt de samenwerking in Midden-Holland voortgezet en, waar draagvlak is, verder versterkt. In de netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden ligt de focus op het Groene Hart, met extra aandacht voor circulaire economie, recreatie en groen en de NOVEX-opgave. Daarnaast neemt Gouda actief deel aan landelijke netwerken zoals de G40 en de VNG.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad

Alle partijen in de Goudse gemeenteraad willen werken aan een vernieuwende manier van besturen. Samenwerking betekent hier het samenspel tussen raad en college, tussen politieke partijen en binnen de raad zelf. Transparantie en openheid vormen daarbij de basis.

2) Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen

De nieuwe wetgeving en de Notitie Verbonden Partijen 2025 maken een actievere rol van de gemeente richting gemeenschappelijke regelingen noodzakelijk. De gemeenteraad heeft dit onderkend en zelf een initiatiefvoorstel opgesteld om de monitoring te verbeteren..

3) Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen

Gouda werkt nauw samen met gemeenten in Midden-Holland en binnen het netwerk Alphen-Gouda-Woerden (AGW). Ook landelijke en stedelijke verbanden zoals de VNG, de VZHG en de G40 spelen een steeds grotere rol. Voor veel opgaven en uitdagingen zijn externe partners noodzakelijk. Steeds wordt bekeken welk schaalniveau en samenwerkingsverband het meest passend is.

4) Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven

De gemeente vindt bewonersparticipatie en -initiatieven belangrijk. In de stad is veel kennis en ervaring aanwezig. Door die inbreng te benutten, ontstaan betere keuzes, beleid en uitvoering. De startnotitie participatie vormt hierbij de basis voor de manier waarop burgerparticipatie en initiatieven worden vormgegeven.

3.7.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad

- Investeren in de samenwerking tussen raad en bestuur, bijvoorbeeld met werkbezoeken, gezamenlijke bijeenkomsten en informele ontmoetingen.
- Het bestuurlijke besluitvormingsproces verder professionaliseren door de lange termijnagenda te borgen en het zaaksysteem optimaal te gebruiken.
- Ervaringen met de samenwerking tussen raad en college en binnen de raad benutten bij de voorbereiding van een nieuw bestuursakkoord.
- De kwaliteit van de besluitvorming versterken door regelmatig reflectie en evaluatie in te bouwen.

Doelstelling 2: Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen

- Vaststellen en uitvoeren van een Nota Gemeenschappelijke Regelingen, in lijn met de landelijke richtlijnen en de Notitie Verbonden Partijen 2025.
- Meer inzicht verkrijgen in de risicoprofielen per verbonden partij met vaste momenten voor evaluatie, monitoring en rapportage.
- Jaarlijkse rapportage aan de gemeenteraad met informatie over prestaties, risico's en voorstellen voor bijsturing. De raad wordt vooraf betrokken bij besluiten en actief in positie gebracht om te kunnen sturen.
- Uitwerken en versterken van de bestaande sturingsinstrumenten, inclusief de indeling zoals voorgesteld door de raad en de Regionale Gemeenschappelijke Regelingen. Daarbij geldt dat wijzigingen in een regeling alleen met instemming van alle deelnemende partijen mogelijk zijn.

Doelstelling 3: Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen

- Samen met de regiogemeenten het regiobureau voor Midden-Holland verder opzetten en een strategisch programma uitwerken. Dit programma wordt na de verkiezingen ter zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden.
- Samenwerkingsverbanden zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het stedennetwerk G40 benutten voor belangenbehartiging en de positionering van Gouda.
- Binnen de netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden de programmatische samenwerking voortzetten op het gebied van recreatie, toerisme en groen, en in het platform Groene Hart Circulair.
- Stakeholdermanagement versterken door Goudse belangen actief en zichtbaar onder de aandacht te brengen bij belangrijke partners.

Doelstelling 4: Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven

- Het participatiebeleid uitvoeren in lijn met de door de raad vastgestelde kaders. Dit ligt in het 4e kwartaal van 2025 ter besluitvorming bij de gemeenteraad.
- De inzet van de GoudApot voortzetten om bewonersinitiatieven te ondersteunen met middelen en advies.
- De samenwerking met Gouda Bruist verdiepen, door gezamenlijke activiteiten te organiseren en kennis te delen.
- Werken aan een cultuur waarin inwoners vroegtijdig worden betrokken bij beleid en uitvoering.

3.7.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	De samenwerking in de Regio Midden-Holland wordt als netwerk vormgegeven vanuit de vijf MiddenHolland gemeenten. Lobby en belangenbehartiging van de regio zijn een belangrijk onderdeel van de netwerksamenwerking. Belangenbehartiging vindt plaats vanuit het netwerk. Zowel het dagelijks bestuur als de inhoudelijke tafels pakken hierin hun rol.
Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten.
Groene Hart Rekenkamer	De Groene Hart rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak. Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de deelnemende gemeenten.

3.7.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Versterken samenwerking tussen raad en college en binnen de raad	Alle politieke partijen in de Goudse gemeenteraad willen werken aan een vernieuwende vorm van besturen. Met samenwerking wordt bedoeld: de samenwerking tussen raad en college, tussen de leden van de politieke partijen, maar ook binnen de raad tussen de raadsleden. Transparantie en openheid zijn hierbij de basis.	Vertrouwen in overheid en gezondheidsinstellingen	(RISBO, enquête sociale cohesie via Kieskompas) https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/maatschappelijke-eneconomischeveerkracht/socialecohesie
Zicht houden op gemeenschappelijke regelingen	Op verzoek van de gemeenteraad kan het college de gemeenteraad faciliteren in het versterken van de kaderstellende en controlerende rol.	Percentage jaarrekening gemeenschappelijke regelingen (lasten gemeenschappelijke regelingen/ totaal van lasten)	Jaarrekening Gemeente Gouda
Strategisch inzetten van regionale samenwerking(en) en partnerschappen	Voor diverse opgaven en uitdagingen zijn externe samenwerkingspartners nodig, waarbij steeds bekeken wordt welk schaalniveau en samenwerkingsverband het meest passend is.	Aantal samenwerkingsverbanden	(Regioatlas) https://www.regioatlas.nl/kaarten#_samenwerkingskaartgouda_1
Ruimte geven aan burgerparticipatie en -initiatieven	Wordt verder uitgewerkt conform scenario 3 van de startnotitie participatie.	Bijv. Score voor 'Samenwerking met inwoners', of voor 'gemeente betreft buurt'	Stadspeiling

3.7.4 Wat gaat het kosten?

3.7.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	46.319	46.068	45.025	44.885
Baten	-7.449	-7.647	-7.387	-7.387
Saldo van baten en lasten	38.871	38.421	37.638	37.499
Toevoegingen aan reserves (lasten)	545	545	545	545
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-758	-639	-639	-658
Gerealiseerd resultaat	38.658	38.327	37.544	37.386

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	36.078	35.397	34.723	34.680
Autonome en administratieve ontwikkeling	1.493	1.353	1.243	1.129
Kadernota	733	1.223	1.223	1.223
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	354	354	354	354
Totaal	38.658	38.327	37.544	37.386

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
0.1 Bestuur	6.560	6.460	6.460	6.460
0.2 Burgerzaken	1.785	1.669	1.798	1.798
0.4 Overhead	30.525	30.293	29.380	29.241
Totaal	38.871	38.421	37.638	37.499

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan, door het hanteren van een eenduidige systematiek, een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

In de onderstaande tabellen wordt per afdeling de bijdrage aan de overhead weergegeven. De eerste tabel toont de lasten, en de tweede tabel toont de baten per afdeling. Ook afdelingen die voornamelijk werkzaamheden verrichten in het primaire proces dragen bij aan de overhead. Dit komt doordat leidinggevenden en andere kostenposten, zoals opleidingen, onder de overhead vallen.

3.7.5.3 Specificatie overhead

De specificatie van de lasten en baten van overhead leidt tot de volgende overzichten.

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Beheer openbare ruimte	479	545	545	545
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	220	220	220	220
Bestuurs- en managementondersteuning	2.434	2.434	2.434	2.434
Centraal juridische afdeling	763	674	674	674
Concernstaf	1.112	1.112	1.112	1.112
Dienstverlening	1.650	1.558	1.558	1.558
Directie algemeen	729	537	512	474
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	173	173	173	173
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	-72	-72	-72	-72
Facilitaire Zaken	4.276	4.271	4.268	4.265
Financiën	1.787	1.823	1.773	1.812
Griffie	0	0	0	0
Human resource management	4.576	4.609	4.659	4.616
Informatievoorziening en automatisering	10.828	10.966	10.939	10.941
Leerlingzaken	164	164	164	164
Maatschappelijk beleid	488	236	236	236
Opgroeien en start arbeidsmarkt	452	656	611	611
Projecten openbare ruimte	158	158	158	158
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	11	11	11	11
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk beleid en advies	566	566	359	263
Toezicht en Handhaving	314	314	314	314
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	2.865	2.865	2.306	2.306
Veiligheid en wijken	472	421	421	421
Werk en financiën	164	127	127	127
Zorg en ondersteuning	900	883	835	835
Totaal	35.508	35.249	34.336	34.197

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Verdeling van de baten van de overhead over de afdelingen

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	0	0	0
Bestuurs- en managementondersteuning	0	0	0	0
Centraal juridische afdeling	-127	-32	-32	-32
Concernstaf	0	0	0	0
Dienstverlening	0	0	0	0
Directie algemeen	-44	-788	-788	-788
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-873	-510	-510	-510
Financiën	-18	7	7	7
Griffie	0	0	0	0
Human resource management	-145	0	0	0
Informatievoorziening en automatisering	-3.571	-3.430	-3.430	-3.430
Leerlingzaken	0	0	0	0
Maatschappelijk beleid	0	0	0	0
Opgroeien en start arbeidsmarkt	0	0	0	0
Projecten openbare ruimte	0	0	0	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	0	0	0
Rekenkamer	0	0	0	0
Ruimtelijk beleid en advies	0	0	0	0
Toezicht en Handhaving	0	0	0	0
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	-196	-196	-196	-196
Veiligheid en wijken	-8	-8	-8	-8
Werk en financiën	0	0	0	0
Zorg en ondersteuning	0	0	0	0
Totaal	-4.983	-4.957	-4.957	-4.957

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

3.7.5.4 Methode van opslag overhead

Aanleiding

Sinds 2016 hebben gemeenten de mogelijkheid om overhead extracomptabel (buiten de begroting om) aan de tarieven voor lokale heffingen toe te rekenen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft niet voor op welke wijze de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. De gemeenteraad bepaalt de te gebruiken methode en legt dit vast in de financiële verordening. In artikel 17 van de financiële verordening van de gemeente Gouda wordt verwezen naar de begroting als het document waarin deze methode wordt beschreven. Per begroting 2025 is deze methode geformaliseerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen) en privaatrechtelijk.

Overhead privaatrechtelijke diensten binnen Gouda

Zoals bij de aanleiding geschetst is er onderscheid in de methode van opslag bij Privaatrechtelijke- en publiekrechtelijke diensten. Ten aanzien van de privaatrechtelijke diensten is afgesproken om met een opslagpercentage te werken van 35% bovenop de salarislasteren. Dit opslagpercentage wordt in verschillende situaties gebruikt, zoals:

- Overheadbudgetten nemen toe- of af bij een groei of krimp van de organisatie.
- Toerekening aan andere partners, bij bijvoorbeeld samenwerking en of leveren diensten.
- Investeringskosten.

Overhead opslag bij publiekrechtelijke diensten (leges en heffingen)

Voor de opslag bovenop de salarislasteren wordt aangesloten bij een methode die binnen gemeenten veel gebruikt wordt. Hierbij wordt het saldo van overhead over de directe productieve salarislasteren en inhuur verdeeld. Om deze te berekenen wordt de volgende formule gebruikt: Saldo overhead / (productieve salaris-, en inhuurlast). Deze methode zal ook gebruikt worden bij afval en riolering. Voor nadere informatie en de hoogte van het toe te rekenen bedrag wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

3.7.5.5 Verplichte indicator 'Overheadpercentage'

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Totale overheadkosten (programma totaal)	35.508	35.249	34.336	34.197
Baten overhead (programma totaal)	-4.983	-4.957	-4.957	-4.957
Totale overhead	30.525	30.293	29.380	29.241
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	415.955	395.636	395.196	411.361
Berekend overheadpercentage	8,54%	8,91%	8,69%	8,31%

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat dit programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, algemene belastingen, financiering, onvoorziene uitgaven, stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze onderdelen komen aan bod in dit programma.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (zoals ozb, precariobelasting). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- uitkering(en) uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weer tussen enerzijds:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening-courant en
- de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen BNG. Cyclus en Oasen keren geen dividend uit. Naast dividend worden op deze post ook de ontvangen garantiepremies op verstrekte borgstellingen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten, Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert een voordelig resultaat op het taakveld treasury van ongeveer € 1,3 miljoen in 2026. In de daaropvolgende jaren loopt dit voordelig resultaat wat op met de aantekening dat het rentepercentage waartegen mag worden doorberekend aan producten, investeringen en grondexploitaties op grond van regelgeving wellicht op enig moment moet worden verlaagd. Hierdoor zal het resultaat op taakveld treasury lager worden. Indien dit zich voordoet heeft dit weinig tot geen begrotingsconsequenties omdat dan de producten, de investeringen en de grondexploitaties minder rente doorbelast krijgen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Het begrotingssaldo

Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo	-4.137	-1.779	-1.685	-2.893

(+ = nadeel / last | - = voordeel / baat)

Het saldo wordt administratief technisch in de jaren 2026 - 2029 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De ozb is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De ozb maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, ozb, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting, havengelden, staangelden, marktgelden en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De ozb kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen ozb worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de Wet waardering onroerende zaken.

Het tarief voor de heffing van de ozb wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag ozb wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2026 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2025.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling van bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De (algemene) uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, het aantal woonruimten en andere sociale en fysieke kenmerken van de gemeente. Naast de algemene uitkering komen uit het gemeentefonds ook decentralisatie-uitkeringen, integratie-uitkeringen en suppletie-uitkeringen, die allemaal hun eigen specifieke basis hebben.

De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2026-2029 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2025. De raad heeft de verwerking van deze circulaire vastgesteld via een apart raadsbesluit op 9 juli 2025.

De uitkomst van de septembercirculaire 2025 wordt verwerkt in het raadsvoorstel van de programmabegroting 2026 - 2029.

Overige baten en lasten

Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de algemene lasten en baten, de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten voor nog toe te wijzen middelen. Binnen dit taakveld staan ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang hij nodig acht. De raming voor 2026 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit.

Stelposten

Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:

- Stelposten loon- en prijscompensatie: de inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat rekening is gehouden met de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen. De loonindex in de meicirculaire 2025 bedraagt voor 2026: 1,8%. Gemeente Gouda heeft in de begroting met 7,64% loonindex rekening gehouden in verband met de recent vastgestelde CAO (looptijd april 2025 t/m maart 2027). Daarnaast is gerekend met een prijsindexatie van 2,1% conform de meicirculaire 2025. Daarnaast zijn de specifieke zorgbudgetten voor het jaar 2026 geïndexeerd conform het OVA/PPC indexpercentage - OVA indexcijfer: 4,24% en PPC indexcijfer: 2,1%. Ook is in 2026 een mixpercentage van 80/20 (loon/prijs) van 1,86% toegepast voor de meer loongevoelige budgetten (subsidies). Voor de jaren erna bedraagt de gereserveerde loonindex 4% (gemiddeld) per jaar. De gereserveerde prijsindex voor 2027 t/m 2029 bedraagt 2,2% (gemiddeld). De loon- en prijsindexen worden elk jaar herijkt en verwerkt conform de uitgebrachte meicirculaire (conform jaar T-1).
- Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds: de taakmutaties die genoemd worden in circulaire van het gemeentefonds worden in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd op een afzonderlijke post in de begroting.
- Stelpost ontwikkeling kapitaallasten: dit betreft een stelpost voor de ontwikkeling van kapitaallasten in verband met verwachte stijging van investeringskosten.

Indien de bedragen in onderstaande tabel positief zijn (+), dan betekent dit dat de middelen beschikbaar zijn voor besteding.

Stelposten

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Stelposten loon- en prijscompensatie	2.006	8.687	15.514	22.655
Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds	490	104	124	176
Stelpost ontwikkeling kapitaallasten	95	95	95	95
Totaal	2.591	8.885	15.732	22.926

In de onderstaande tabel is een nadere specificatie en verloopoverzicht opgenomen van de stelpost loon- en prijscompensatie.

Verloop stelpost loon- en prijscompensatie	2026	2027	2028	2029
Prijscompensatie				
Beschikbaar op stelpost (bruto)	3.683	7.538	11.509	15.665
Af: indexatie begroting 2026	-2.516	-2.431	-2.421	-2.381
Af: indexatie begroting GR-en 2026	-706	-688	-675	-675
Beschikbaar op stelpost prijscompensatie (netto)	461	4.419	8.413	12.609
Looncompensatie				
Beschikbaar op stelpost looncompensatie (netto)	1.545	4.268	7.101	10.046
Totaal beschikbaar loon- en prijscompensatie	2.006	8.687	15.514	22.655

Vennootschapsbelasting

Overheden vallen onder de vennootschapsbelastingplicht. Over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald, moeten zij vennootschapsbelasting betalen.

De gemeente Gouda verwacht op basis van de huidige cijfers en inzichten dat de activiteiten straatparkeren, parkeergarage en reclame door de ondernemerspoort gaan:

- voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de parkeergarage en reclame gelden geen vrijstellingen en is de geraamde vennootschapsbelasting € 109.000 voor 2026 en € 287.500 voor de periode 2027-2029.

3.8.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	BNG stuurt actief op het vergroten van haar maatschappelijke impact. BNG benoemt hiertoe vijf belangrijke doelstellingen waaraan zij wil bijdragen: duurzame steden en gemeenschappen, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, betaalbare en duurzame energie, klimaatactie.
Oasen N.V.	Oasen is het drinkwaterbedrijf van Midden-Holland; de inwoners van de gemeente Gouda en de bedrijven in Gouda zijn de afnemers. Kernactiviteiten van Oasen zijn het winnen, zuiveren, distribueren en verkopen van drinkwater. Belangrijkste missie van Oasen is om verrassingsvrij onberispelijk drinkwater te leveren. Daarnaast wordt ingezet op de productie van duurzaam en circulair drinkwater.
Cyclus N.V.	Zorg dragen voor een schone leefomgeving door het inzamelen van huishoudelijk afval en het verwijderen van zwerfafval op straat. Daarnaast levert cyclus een bijdrage aan de verkeersveiligheid door de gladheidbestrijding op wegen in winterse perioden.

3.8.5 Wat gaat het opleveren?

3.8.5.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.414	9.826	17.088	24.570
Baten	-269.347	-274.156	-278.403	-285.905
Saldo van baten en lasten	-265.933	-264.331	-261.315	-261.335
Toevoegingen aan reserves (lasten)	5.200	6.000	2.500	2.500
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-56	-25	-25	-6
Gerealiseerd resultaat	-260.789	-258.355	-258.840	-258.841

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8.5.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Startbegroting	-242.017	-245.943	-246.615	-248.358
Autonome en administratieve ontwikkeling	-5.132	-4.148	-4.897	-5.131
Kadernota	-10.436	-8.000	-7.477	-5.418
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	-3.203	-263	149	67
Totaal	-260.789	-258.355	-258.840	-258.841

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

3.8.5.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2026	2027	2028	2029
0.5 Treasury	-1.307	-1.148	-730	-442
0.61 Ozb woningen	-10.986	-11.230	-11.477	-11.741
0.62 Ozb niet-woningen	-10.089	-10.325	-10.562	-10.817
0.63 Parkeerbelasting	-6.235	-6.262	-6.261	-6.261
0.64 Belastingen overig	-618	-630	-630	-630
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-239.705	-244.006	-246.463	-253.399
0.8 Overige baten en lasten	2.848	9.111	14.648	21.797
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	160	160	160	160
Totaal	-265.933	-264.331	-261.315	-261.335

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)